

رامین موق

آمارهای رسمی همچنان بر باقی ماندن ایران در چرخه رکود، گواهی می‌دهند و طبق آخرین اعلام بانک مرکزی، رشد اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۴ به منفی ۰٫۷ درصد رسیده است که نشان می‌دهد در سال گذشته، اقتصاد حتی در ظرفیت قبلی خود نیز با نمانده و کوچک‌تر از گذشته شده‌است.

در ادوار گذشته، فروش نفت به کمک رشد اقتصادی ایران می‌آمد و به ظاهر و در آمارها، رشد اقتصادی ایران مثبت می‌شده اما اکنون حتی نفت نیز نتوانسته‌است به داد آمارهای رسمی برسد. به نظر می‌رسد عمده دلیل منفی شدن رشد اقتصادی ایران، منفی شدن تشکیل سرمایه ثابت ناخالص باشد که این موضوع هم به وجود ریسک‌ها و نااطمینانی‌های اقتصاد ایران برمی‌گردد زیرا در این شرایط، فعالان اقتصادی چشم‌انداز مثبتی برای اقتصاد متصور نیستند بنابراین تقاضای سرمایه‌گذاری آن‌ها کاهش می‌یابدی کند.

هر چند این آمار در شرایطی منتشر شده است که امیدها به گشایش اقتصادی بسیار افزایش یافته‌است. در یک دهه گذشته نیز اقتصاد ایران این گشایش را تجربه کرده بود و در سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۷، اقتصاد هم رشد و رونق داشت و هم تورم تک‌رقمی را تجربه کرده بود اما اکنون کارشناسان نظرها متفاوتی درباره آینده اقتصاد ایران دارند.

رشد اقتصادی ۲ قمی بارق تحریم‌ها

برخی از تحلیلگران و اقتصاددانان، در عین رعایت شروط و الزامات گشایش اقتصادی، به آینده اقتصاد ایران، در صورت رسیدن به یک تفاهم کامل، با خوش‌بینی سخن می‌گویند. برای مثال مرتضی افقه، اقتصاددان و استاد دانشگاه، در گفت‌وگو با خبر آنلاین، درباره شرایط رشد اقتصادی ایران در صورت اجرا شدن توافق، گفته است: «اگر توافقی انجام شود که بر اساس آن هم جنگ به پایان برسد و هم تحریم‌های نفتی و بانکی لغو شوند، اقتصاد ایران ظرفیت رسیدن به رشد ۲ قمی را هم احتمالا دارد. به خصوص اگر آن بند مربوط به سرمایه‌گذاری ۳۰۰ میلیارد دلاری اجرا شود، گشایش مهمی صورت

لطعلی بخشی در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»: «توافقی احتمالی با آمریکا می‌تواند اقتصاد ایران را وارد یک دوره رشد اقتصادی با ثبات کند و منجر شود، اینکه تحریم‌های ایران حذف شود، پول‌های بلوکه شده کشور آزاد شود، حاکمیت این پول‌ها را به فساد آغشته نکنند و در مسیر درست خرج کنند و اقتصاد بتواند با جهان یک تبادلات رسمی برقرار کند. تنها در این صورت شاهد جهش اقتصادی خواهیم بود

می‌گیرد. با این همه رشد ۲ قمی شرط کافی نیست و باید نحوه توزیع منابع به نحوی تغییر کند که عموم جامعه از موهب آن بهره‌مند شوند.»

او در مورد نرخ ارز نیز گفته‌است: «همین که تحریم هائ لغو شوند و منابع به کشور باز گردد، دلار ارزان خواهد شد. منتها بعید است قیمت دلار خیلی هم کاهش پیدا کند چرا که بالا بودن قیمت ارز، ذی‌نفعان مهم و پرنفوذی دارد. صاحبان دلار با همان صادر کنندگان کشور از این که دلار گران باشد، سود سزایی به‌دست می‌آورند و به احتمال فراوان در شرایط پساتوافق هم این گروه اجازه کاهش بیشتر قیمت ارز را ندهند.»

هر چند این اقتصاددان نیز در نهایت معتقد است:

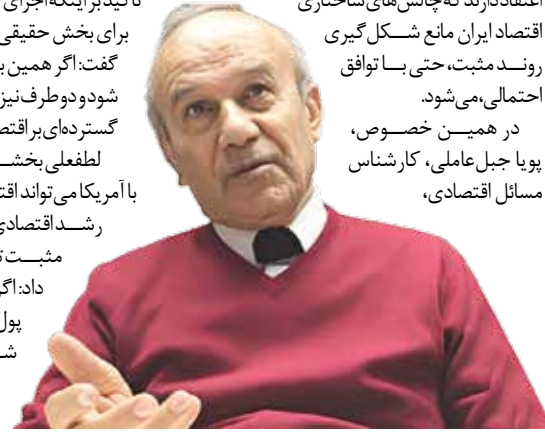
نیاید آن‌اثر توافق احتمالی ریزش‌کنمایی کرد و نباید انتظار داشت که شرایط اقتصادی به سرعت بهبود پیدا کند.

انتظار رشد اقتصادی بالا نداشته باشیم

در گروه مقابل تحلیلگرانی قرار دارند که نسبت به آینده اقتصاد ایران بسیار بدبین هستند و

اعتقاد دارند که چالش‌های ساختاری اقتصاد ایران مانع شکل‌گیری روند مثبت، حتی پساتوافق احتمالی می‌شود.

در همین خصوص، پویا جیل‌عاملی، کارشناس مسائل اقتصادی،

یک اقتصاددان در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی»:

توافق با آمریکامی تواند گشایش‌های اقتصادی غیرمنتظره ایجاد کند

در گفت‌وگو با اکوایران، می‌گوید: «توافق‌نامه در کوتاه‌مدت اثر گذار است و می‌تواند اقتصاد را تا حدی به شرایط قبل از تشدید تنش‌ها نزدیک کند. اما مسئله مهم این است که نباید انتظار داشت از دل این تفاهم، رشد اقتصادی بالا، جهش اشتغال با بهبود اساسی در وضعیت صنایع رخ دهد. اساساً چنین توافقی، حتی در بهترین حالت، به معنای یک جهش بنیادین در اقتصاد ایران نیست و بیشتر در حد تعدیل شرایط و بازگشت نسبی به وضعیت پیشین قابل ارزیابی است.»

اومی‌افزاید که نسبت به رسیدن به یک توافق جامع میان ایران و آمریکا خوشبین نیست اما در صورتی که یک تفاهم کامل و جامع‌میان طرفین امضا شود، در آن صورت می‌توان انتظار داشت که «اثر قابل توجهی بر رشد اقتصادی، جذب سرمایه‌گذاری خارجی و بهبود کلی فضای کسب‌وکار شکل بگیرد.»

شروط ورود ایران به رشد با ثبات

یک اقتصاددان در گفت‌وگو با «توسعه ایرانی» با تأکید بر اینکه، اجرای توافق قطعی می‌تواند آثار مثبتی برای بخش حقیقی اقتصاد ایران به ار مغناط بیاورد، گفت: اگر همین بندهای توافق به نحوی اجرایی شود و دوطرف نیز به آن پایبند باشند، تأثیر بسیار گسترده‌ای بر اقتصاد ایران خواهد داشت. لطعلی بخشی با بیان اینکه توافق احتمالی با آمریکا می‌تواند اقتصاد ایران را وارد یک دوره رشد اقتصادی با ثبات کند، درباره نحوه تأثیر مثبت توافق بر اقتصاد ایران، حذف پول‌های بلوکه شده کشور آزاد شود، حاکمیت این پول‌ها را به فساد آغشته نکند و در مسیر درست خرج کند و اقتصاد

یک اقتصاددان: در جه منفی بودن رشد اقتصادی ایران بیش از ۰٫۷ درصد بوده است. در کشور ما سرمایه‌گذاری تقریباً منفی است و در عمل می‌بینیم که نرخ تورم به ۳ رقم رسیده‌است؛ مسئله کاهش نیروهای کار و رونق کم است. بودجه وحشتناک دولت نیز دیده می‌شود. همه این مسائل نشان‌دهنده این است که حتی توان لازم را برای حفظ سطح فعلی اقتصاد را هم نداریم

بتواند با جهان یک تبادلات رسمی برقرار کند، شاهد جهش اقتصادی خواهیم بود.

او تصریح کرد: البته قرار گرفتن ایران در مسیر رشد و ثبات و جهش اقتصادی، به شرط و شروطی محقق می‌شود. اولین شرط این است که حاکمیت دست از روش‌های گذشته خود بردارد، مبارزه با فساد جدی‌تر شود و پول‌های آزاد شده در مسیرهای فسادقبلی هزینه نشود و اگر چنین شود، این توافق می‌تواند اثر شگرفی بر اقتصاد ایران داشته باشد و گشایش غیرمنتظره‌ای را انجام دهد اما تمام این شرایط مستلزم این است که اصلاحات ساختاری در اقتصاد ایران داشته باشیم.

رشد اقتصادی ایران، بیش از مقدار اعلامی، منفی بوده‌است

عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبایی همچنین در تحلیل خود از منفی شدن رشد اقتصادی ایران در سال ۱۴۰۴، بیان کرد: برداشت شخصی من اینست که در جه منفی بودن رشد اقتصادی ایران

بیش از ۰٫۷ درصد بوده‌است. بخشی درباره علل منفی شدن رشد اقتصادی ایران عنوان کرد: در کشور ما سرمایه‌گذاری تقریباً منفی است و در عمل می‌بینیم که نرخ تورم به ۳ رقم رسیده‌است؛ مسئله کاهش نیروهای کار و رونق کم سسری بودجه وحشتناک دولت نیز دیده می‌شود. همه این مسائل نشان‌دهنده این است که توان لازم را برای حفظ سطح فعلی اقتصاد را هم نداریم.

او افزود: علاوه بر دلایل فوق باید توجه کنیم که هزینه‌ها و خسارت‌های جنگ هم قطعاً بسیار سنگین بوده‌است و با احتساب تمام این موارد، می‌توان گفت که رشد اقتصادی ایران، بیش از مقدار اعلامی، منفی بوده‌است.

افزایش تقاضای سرمایه‌گذاری؛ به تدریج!

تحلیلگر ارشد مسائل اقتصادی در پاسخ به این سوال که «با توجه به نقش سرمایه‌گذاری در رشد اقتصادی، آیا توافق میان ایران و آمریکا می‌تواند نااطمینانی و ریسک‌های اقتصادی ایران را کاهش دهد تا در نهایت شاهد رشد تقاضای سرمایه‌گذاری باشیم؟»، گفت: افزایش تقاضای سرمایه‌گذاری با یک توافق‌نامه انجام نمی‌شود.

بخشی توضیح داد: سرمایه‌گذاران منتظرند تا ببینند طرفین مقدر به تعهدات خود پایبند هستند و تنها در صورتی است که به تدریج، اصطلاحاً «سروکه» سرمایه‌گذاران، هم داخلی و هم خارجی، پیدا خواهد شد. سرمایه‌گذاران بسیار با احتیاط عمل می‌کنند و تنها با مشاهده یک آینده با ثبات، تقاضای سرمایه‌گذاری آن‌ها افزایش می‌یابد اما این آینده با ثبات، ظرف ۶ ماهه و حتی یکسال حاصل نمی‌شود و به زمان بیشتری نیاز داریم.

به اعتقاد او، اگر سرمایه‌گذاران ببینند که اقتصاد ایران به طرف ثبات قدم برمی‌دارد، می‌توانیم به صورت تدریجی شاهد شکل گرفتن سرمایه‌گذاری داخلی در ابتدا و بعداً سرمایه‌گذاری خارجی باشیم.

توافق در جهت منافع ملی باشد

این استاد دانشگاه درباره باره اینکه «با اقتصاد ایران می‌تواند مانند دوره بعد از جام، شاهد رشد اقتصادی ۲ قمی و تورم تک‌رقمی باشد؟»، پاسخ داد: به نظر من زمینه‌ش رشد ۲ قمی کاملاً فراهم است به شرط اینکه هم آمریکا و هم ایران به تعهدات پایبند باشند و در نهایت به سازش برسند. بخشی هشدار داد: نباید به هر بهانه‌ای مانند لبنان دوم تبه‌جنگ را آغاز کنیم. جالب است که مقامات در مصاحبه‌های خود می‌گویند لبنان مهم‌ترین شرط آن‌هاست اما در پاسخ به آن‌ها باید گفت که مقداری هم به فکر شرایط ایران باشیند! اگر با همین روش برویم و اسرائیل نیز برای بهانه‌جویی، مجدداً به لبنان حمله کند و ما نیز در پاسخ، تنگ‌نرمز را ببندیم و موشک بران‌آغاز کنیم، دیگر چیزی از توافق و آثار احتمالی آن باقی نخواهد ماند.

او در نهایت خاطر نشان کرد: به شرطی که از این توافق در جهت منافع ملت ایران استفاده شود، شرایط رشد ۲ قمی نیز فراهم می‌شود.

و رانده‌مان آن ۳۰ درصد بیشتر از نمونه‌های چینی اعلام شده است؟ این تناقض آشکار، پرسش‌های جدی در مورد اولویت‌بندی هزینه‌ها و احتمال وجود سوسوی مدیریت آشکار در زیرجبه واردات ایجاد می‌کند. اگر تولید داخل کیفیت بالاتری دارد و قیمت تمام‌شده آن به دلیل جهش نرخ ارز، با نمونه خارجی برابری می‌کند، پس اصرار بر واردات پتل‌های بی‌کیفیت چینی، غیر از تأمین منافع گروه‌های خاص و خالی کردن جیب مردم، هدف دیگری می‌تواند داشته باشد؟

تغییر مواضع: از نقد تا فراکتنی

ساتیادار پاسخ خود، با اشاره به تغییر موضع برخی منتقدان، به جای پاسخ‌گویی فنی، به حاشیه‌پزدازی روی آورد. است این رویکرد نه تنها پاسخگوی نقدهای وارد شده نیست، بلکه سوالی اساسی را بی‌پاسخ می‌گذارد: کسی امروز نسبت به عملکرد این سازمان باصراحت انتقاد می‌کند، این نشان از کدام واقعیت تلخ در فرآیندهای اجرایی دارد؟ آیا نقدها به عملکرد متولی و سیاست‌گذار تجدیدپذیر به معنای مخالفت با این انرژی مهم است؟

به‌جای پاسخ به مصادیق عینی فساد و رانت‌خواری که در یادداشت بنده به آن اشاره شده، ساتیادار تکیه جیح داده است با طرح این موضوع، افکار عمومی را از سوالات اصلی منحرف کند. این تغییر رویکرد، خود گواهی بر ناکارآمدی و هزینه‌های گزاف است که بر کسی پوشیده نیست. جویلیه ساتیادار حالی که در ظاهر به صورت بن‌بند پاسخ داده شده، اما باره آن پاسخ‌هایی کلی و بانگیزه‌دار داده‌ای که نیاز به شفافیت بیشتر دارد: نذار! نه یک پاسخ قانع‌کننده و کارشناسی به نقدها اصلی (هدر رفت ۲۰۰ همت و واردات پتل‌های بی‌کیفیت) فرار کرده‌است. این سازمان به جای پاسخ به مصادیق عینی ایجاد رانت‌زور زمین‌کدر یادداشت قبلی اینجانب به آن اشاره شده، به بیان کلیات و در شمرن در مزایای عمومی انرژی خود شیدوی پرداخته‌است. مباحث کلیدی مانند عدم تناسب رشد تولید با افزایش ظرفیت، تضعیف عمدی بخش خصوصی، اولویت‌دهی به واردات تولید داخلی با کیفیت‌تر، بوهزینه‌های سرسام‌آور این پروژه‌ها بدون پاسخ شفاف باقی مانده‌است. ساتیادار باید پاسخ‌گویی این سوالات اساسی باشد، نه اینکه با فرار فکری و آثار آمارهای کلی، افکار عمومی را از واقعیت‌های تلخ میدان دور کند واقعیت این است که توسعه انرژی خود شیدوی در ایران، به‌جای اینکه یک برنامه ملی برای امنیت انرژی باشد، به یک بستر مناسب برای رانت‌خواری و هدر رفت منابع ملی تبدیل شده‌است. در پایان جهت تنویر افکار آحادگی خود، برای این منظره با متولیان این حوزه برای قضاوت مردم عزیز اعلام می‌دارم، هر چه ملش روز روشن است از آن مفرط خواهند رفت.

خبر اقتصادی

با اجرایی شدن تفاهم اسلام آباد:

آزادسازی دارایی‌های ایران آغاز شد

همزمان با آغاز اجرای تفاهم اسلام‌آباد، روند آزادسازی دارایی‌های مسدود شده ایران وارد مرحله عملیاتی شده‌است؛ منابعی که به گفته بانک مرکزی جزو دارایی‌های این نهاد محسوب می‌شوند و قرار است به تقویت پشتوانه ارزی کشور، تسهیل مبادلات خارجی و مدیریت بازار ارز کمک کنند. به گزارش ایرنا، نحوه آزادسازی این منابع همچنان محل بحث برخی منتقدان توافق است در حالی که پیگیری‌ها نشان می‌دهد سازوکار آزادسازی دارایی‌ها بر اساس ترتیبی طراحی شده که مورد تأیید جمهوری اسلامی ایران بوده و در جریان مذاکرات فنی میان ایران و قطر نهایی شده‌است. گفتنی است از آنجا که چین، عراق، هند و کره جنوبی در بیش از یک دهه گذشته اصلی‌ترین شرکای تجاری ایران بوده‌اند، منابع اصلی ایران نیز در این کشورها مسدود شده‌است و سهم اندکی از آن به سایر کشورها همچون ژاپن یا کویت می‌رسد.

ماموریت وزارت اقتصاد

برای شناسایی ثروتمندان کالابریک بگیر

وزارت اقتصاد مامور شناسایی ثروتمندان کالابریک‌گیر با معیارهای مالیاتی شد. به گزارش تسنیم، بررسی هانشان می‌دهد با توجه به رشد ۲۰ تا ۳۰ درصدی قیمت برخی اقلام مشمول کالابریک در ماه‌های اخیر، افزایش اعتبار کالابریک یک میلیون تومانی به یکی از مطالبات جدی تبدیل شده‌است؛ اما محدودیت منابع مالی باعث شده در یک سناریوی معتبر، دولت به جای افزایش گسترده هزینه‌ها، تنها به دنبال حذف خانوارهای پر درآمد از فهرست مشمولان باشد. حذف خانوارهایی که از عنوان مالی بالاتری برخوردار هستند، می‌تواند امکان افزایش اعتبار کالابریک با گسترش حمایت از دهک‌های پایین‌تر فراهم کند.

رئیس بانک مرکزی: تخصیص و تأمین ارز واردات افزایش معنادر خواهد داشت

رئیس کل بانک مرکزی وعده داد: بانک مرکزی بخشی از ذخایر ارزی تقویت شده در ماه‌های اخیر را روانه چرخه تأمین ارز خواهد کرد و از روز شنبه ۶ تیر ۱۴۰۵، تغییر محسوسی در تخصیص و تأمین ارز صنعت ایجاد خواهد شد و در اولین مرحله ۲ میلیارد دلار تأمین ارز صورت خواهد گرفت. به گزارش ایلنا، عبدالناصر

تغییر محسوسی در تخصیص و تأمین ارز، به ویژه برای کالاهای اساسی، مواد اولیه، کالاهای واسطه‌ای و نیازهای تولیدی، می‌تواند فشار ناشی از محدودیت واردات بر قیمت‌ها را کاهش دهد و به کنترل تورم کمک کند. به گفته او، سیاست بانک مرکزی در دوره جدید، استفاده فعال از گشایش‌های ارزی اخیر برای تأمین نیازهای واقعی اقتصاد، پشتیبانی از تولید و حفظ ثبات بازار ارز است.

یک عضو اتاق اصناف:

قیمت نان در تهران افزایش یافت

رئیس کارگروه اردو نان اتاق اصناف ایران از افزایش قیمت نان در استان تهران خبر داد. به گزارش تسنیم، محمدجواد کرمی افزود: در استان تهران، نان لواش ۲۷۰۰ تومان، بربری ۱۰ هزار تومان و سنگک ۱۵۵۰۰ تومان قیمت گذاری شده است. قیمت‌های جدید از سوی استانداری ابلاغ شده و از دوشنبه روی دستگاه‌های نان‌دو نانوائی‌ها قیمت‌های جدید اعمال شده است. گفتنی است پیش از اعمال سیاست افزایش قیمت نان، غلامرضا زوری، وزیر جهاد کشاورزی، تصریح کرده بود: «اصلاح نظام رانه‌ها و انتقال آن به شکل کالابریک در حال بررسی کارشناسی است ولی هنوز به جمع‌بندی نهایی نرسیده‌است.»

وزارت صمت:

قیمت‌های اعلامی خودروسازان

غیرقابل قبول است

قائم‌مقام وزیر صمت اعلام کرد: افزایش قیمت اعلامی خودروسازان از جمله ایران خودرو مورد تأیید نیست و سازمان حمایت مامور بررسی

استاد و تعیین قیمت عادلانه شده است. به گزارش ایلنا، محمدصادق مفتاح‌آدمه داد: در حال حاضر برخی خودروسازها، از جمله یک خودروساز داخلی، قیمت‌ها را به صورت قابل توجهی افزایش داده‌اند و حتی ار قیمت حدود ۳۰ درصد مطرح شده است. قطعاً سازمان حمایت به‌عنوان مرجع رسمی و متولی محاسبه قیمت تمام‌شده باید وارد موضوع شود تا قیمت‌گذاری واقعی انجام گیرد و تا زمان تعیین تکلیف نهایی، این روند نباید ادامه پیدا کند. بر این اساس، باقیمت‌های اعلام‌شده فعلی، چنین سطحی از فروش قابل قبول نیست و مناسب به آن مترش هستیم.

«لوفت‌هانزا» به ایران بازمی‌گردد

در دیدار رئیس ایستگاه گروه هواپیمایی «لوفت‌هانزا» با مدیرعامل شهر فرودگاهی امام خمینی، برقراری مجدد پروازهای گروه هواپیمایی لوفت‌هانزا در کنار راه‌اندازی مسیرهای جدید با سایر شرکتهای مامور بررسی قرار گرفت. به گزارش ایرنا در این نشست، نماینده گروه لوفت‌هانزا از تمایل شرکت لوفت‌هانزا برای هواپیمایی زیر مجموعه‌ی گروه لوفت‌هانزا؛ شامل یورووینگر، آسترین ایرلاینز و ای‌تا ایربرو برای ازسرگیری پروازهای خود به ایران خبر داد. در مقابل، رامین کاشف‌آذر، رئیس‌هیات‌مدیره و مدیرعامل شهر فرودگاهی امام، نیز آمادگی کامل شهر فرودگاهی را برای فراهم‌سازی زیرساخت‌ها و تسهیل شرایط لازم جهت بازگشت این ایرلاین‌ها اعلام کرد. بر اساس این گزارش، آسترین ایرلاینز احتمالاً زودتر از سایر شرکتهای این مجموعه پروازهای خود را آغاز خواهد کرد و در همین حال، لوفت‌هانزا نیز در حال بررسی و برنامه‌ریزی برای گنجاندن پرواز را به ایران در برنامه زمستانه (Winter Planning) خواهد است.

